

פניני מבשר טוב

ליקוטי אמרים מתורת כ"ק אדמו"ר שליט"א
מביאלא

חג הפסח

שריפת חמץ

בשריפת החמץ אנו מבטלים את כל החמץ דאיכא ברשותי, והכוונה לאותו חמץ שבלב, 'דאיכא ברשותי' הכוונה בליבי, בין דחמיתיה והוא ידוע לי ובין לצערנו דעדיין לא חמיתיה, את כולם חפיצים אנו לבטל ולכלות. והשי"ת יעזור שנזכה לשרוף ולבער החמץ שבלב, ושיתבער החמץ מהעולם, כל הרע וכל החמץ, ושנזכה לאורו של משיח ולאכול מן הזבחים ומן הפסחים במהרה בימינו אמן.

תשע"ט

גאולת מצרים היתה כיון שהיו ערומים מן המצוות - אז קבלו מאוצר מתנת חנם

כתב זקני בסה"ק תולדות אדם [עמ' סז]:
איתא בדברי רבותינו ז"ל [שמור"ר מה]:
"כשעלה משה למרום מצא אוצר גדול, אמר לו הקדוש ברוך הוא: מה זה, אמר לו הקדוש ברוך הוא מי שיש לו משלו אני נותן לו משלו ומי שאין לו משלו אני נותן לו משלי". ביאור דבר זה הוא: "מי שאין לו משלו", היינו: האדם שמחזיק עצמו שאין לו כלום אצל הקדוש ברוך הוא, כי לא עשה

עדיין כלום לפי דעתו, וזה בא על ידי שהוא עניו ושפל רוח, לזה "אני נותן לו משלי", ונותן הוא לשון מתנה, מתנת חנם. עכל"ק.

ונראה להוסיף, שמי שאין לו, ומחזיק שאין לו - יכול לבקש ולהתפלל תפילת תחנונים ורחמים, ולבקש על שם העתיד שיהיה טוב. ובתפילה כזאת פותחים לו מאוצר מתנת חנים, ונותנים לו חיות ושפע חדש - הגם שנפסק עליו מיתה בידי שמים...

ואפשר שזה היתה בחינת גאולת מצרים. דהנה אנו אומרים בהגדה של פסח, והוא דברי הנביא יחזקאל [סז ו ז] "ואעבור עליך ואראך מתבוססת בדמיך, ואומר לך בדמיך חיי, ואומר לך בדמיך חיי. רבבה כצמח השדה נתתיך ותרבי ותגדלי ותבואי בעדי עדיים שדים נכונו ושערך צמח ואת עירום ועריה", ע"כ. הרי שהיו ערומים מכל התורה והמצוות - ובכל זאת גאל אותם ממצרים. והוא משום שאז הגיעו לבחינה של "מי שאין לו", והיה שייך לגאול אותם מבחינת אוצר מתנת חנים - אף שבאמת אין להם, כמו שנתבאר, ומזה נפתח שורש גאולה לדורות - למי שאין לו.

מאמר ההודאה [בראש ד"ב ויקרא] עמ' מג

ובקריעת ים סוף, שהיו מוקפים בצרות מכל עבר, כנתבאר היטב למעלה.

וזה הפירוש במה שמצינו בדברי חז"ל [עיי' פסחים קיח. סוטה ב.], על כמה דברים שדומים לקריעת ים-סוף: "קשה זיווגו של אדם כקריעת ים סוף"; "קשין מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף" - ועוד.

והיינו, אפילו כאשר נראה שבדרך הטבע אין פתח להצלה - הנה אם לא נתייאש ולא נתיש כח של מעלה, אזי השם יתברך יצליח דרכנו ברוחניות וגשמיות. כי על ידי אמונה ממשיכים כל הישועות והנחמות.

ולכן גם הגאולה העתידה ובנין בית המקדש תליא בזה. ועל כן אנו מחוייבים להשריש בקרבינו האמונה בכיאת המשיח ובגאולה העתידה. כי זה תלוי בזה. תחית המתים עמ' רלד

טעם הדבר שדווקא בזכות דם פסח ומילה נגאלו ישראל

וְאָמַר לֶךְ בְּדַמֶּיךָ חַיִּי. וְאָמַר לֶךְ בְּדַמֶּיךָ חַיִּי.

יבואר מה דכתיב ביחזקאל [טז ז'] "ואומר לך בדמך חיי, ואמר לך בדמך חיי". ודרשו מכאן בתרגום יונתן בן עוזיאל [שם], ובמדרש [שמו"ר יז, ג ועוד] וזה"ל: "בשני דמים ניצולו ישראל ממצרים, בדם פסח ובדם מילה, שנאמר 'ואומר לך בדמך חיי ואומר לך בדמך חיי', בדם פסח ובדם מילה", ע"כ. הרי שבשתי דמים אלו נגאלו ממצרים.

ענין סימני הסדר

יש לבארם על פי הנודע מהמהר"ל: שליל הסדר, מרמז על הסדר של כל אחד ואחד לכל השנה כולה. ולכן מתחיל בעל ההגדה בסימני הסדר, לרמז: שאף הנהגת השם יתברך עם כלל ישראל הוא על ידי סימנים. שענין הסימן הוא: שמראה שייכות הדבר לבעלים, ולכן באבידה רק לבעלים הנותנים סימנים מחזירים החפץ, שמורה על השייכות של בעל האבדה לאבידה, ולא לאיש זר שאינו יודע הסימנים.

גם מרמז ענין הסימנים, על הסכם הדדי הנעשה בין שני צדדים, שדי בהזכרת הסימן, להזכיר הקשר שבין הצדדים. והקשר של כלל ישראל עם השם יתברך הוא על ידי אותות, כגון שבת שהוא אות, ומילה. ולכן בליל הסדר מזכירים ענין הסימנים, לרמז על הקשר שבין כלל ישראל להשם יתברך. וצריך לדעת: שכמו כן הוא הנהגת השם יתברך עם האדם. ולכן גם דברים קטנים כאן בעולם הזה, בשורשם גדולים הם עד מאד. ואין לזלזל בשום דבר קטן. ומשום זה מתחיל בעל ההגדה בסימנים, שבהם נכלל הסדר של הנהגת השי"ת בעולמו.

מכתב יד

הלימוד מיציאת מצרים - שאין שום יאוש משום דבר

וזהו יסוד היסודות בתפלה, לא רק לא להתייאש, אלא לחיות באמונה שהשם יתברך וודאי יעזור, אפילו באופנים שנראה שהכל אבוד - כמו שהיה בגאולת מצרים

ישראל מפי השם יתברך שאחרי כן ייצאו, ועדיין היתה הקליפה הקשה יושבת בתוך לבם ונפשם. רק בכח שני הדמים הללו נצלו והופרשו ישראל ממצרים בניחוח מוחלט, התרוממו והתעלו להכניס לקדושת ישראל, שהיא מהות של קדושה בעצם מהות גופו של איש ישראל ודו"ק.

שולחנו של אדם מכפר עמי רפו

צריך האדם בכל דבר להתפלל אל השם יתברך שיצילו - ולא לסמוך על כוחו וחכמתו

סיפור יש מהרה"ק מרדכי מטשרנוביל זצוקללה"ה זי"ע ועכ"י, שהיה בעירו מתנגד אחד, ופעם אחת, בימים אחרונים של פסח נמלך אותו מתנגד לבוא אליו. והנה המתנגד הלזה היה "פרומער" מאוד, והיה נוהג להחמיר במה שלא החמירו אחרים. כי היו נוהגים להכין קודם הפסח חביות מים עבור כל ימי הפסח, והיו סוגרים אותם, ולא השתמשו בהם עד הפסח, שלא יהיה כל חשש. והוא הקפיד יותר מכולם, שהשגיח שהגויים שהיו צריכים למלאות המים, יתקנו שערותיהם וילבשו בגדים חדשים, ושאר עניני הרחיקת חשש חמץ. והנה כשבא אצל הרה"ק מטשרנוביל ביום אחרון של פסח, תיכף בבואו אמר לו שצריך לשוב בתשובה, כי יש לו חמץ במים. והוא לא היה מסוגל להבין זאת, כי הלא החמיר ביותר, ואיך יתכן שיש לו חמץ במים. אלא כיון שהרבי אומר אזי למיחש בעיניו. ותיכף רץ אל ביתו ופתח הכלים, וראה חתיכת חמץ צפה על פני המים.

כששב ובא אל הרבי, אמר לו: רבי, שלש קושיות יש לי אליכם. הראשונה: אם

ולדברינו מבואר היטב, טעם הצלת ישראל ממצרים בדם פסח ומילה דייקא. כי היות והיו ישראל משוקעים במצרים בעמקי התאוה והקליפה (כידוע שהגיעו בעומק השאול עד מ"ט שערי טומאה רחמנא ליצלן), ותועבת מצרים שהיתה "ערות הארץ" (בראשית מב יא) חדרה פנימה אל מהותם. לפיכך [על אף הבטחת הקדוש ברוך הוא לאברהם אבינו] לא ניתן היה להצילם מאותה קליפה קשה, אלא בכוחם של שני דמים הללו, הנעשים בגופו של אדם ובעצמותו.

כי השפעת ריבוי התאוות, ועבודתם בעבודת פרך לאנשים מגושמים ופחותים כמו המצריים, טמטמה, לא רק את גופם, אלא אף את שכלם ודעתם. ולפיכך מצינו במדבר כמה פעמים בהם טענו בני ישראל כנגד משה רבינו ע"ה, שהיה להם יותר טוב במצרים, ודעתם זו תמוהה מאד. אלא שמרוב שהיו ישראל משוקעים בתאוות מצרים, נתבלבלה דעתם לסבור שטוב להם במצרים מאשר במדבר.

פשוט הדבר, שמצות מילה הינה חותם ברית קודש בגוף ישראל, המקדש עצמו ומהותו של איש ישראל, היות ובו פתח כל תאוות הגוף כידוע. גם מצות הפסח הקרב להשם יתברך מרצה בחדירתה אל גופם של ישראל, עד שנעשה גופם כמזבח כפרה, ובו מתהפכת עצם מציאותם. לפיכך בזכות שתי מצוות אלו נצלו ישראל ונתעלו מתוככי מצרים, טומאתם וקליפתם.

אלמלא שני דמים הללו, לא היו ישראל יכולים להתנתק מאותה טומאה וקליפה קשה שנשקעו בה, על אף שהובטחו

היוצא לנו מזה, ומה שאנו למדים מכך: שצריך האדם בכל דבר להסתכל כלפי מעלה, ולא להיות סמוך ובטוח בעצמו. כי ככל שמרבים להסתכל כלפי מעלה ואין עושין חשבונות - אז יש יותר סייעתא דשמיא, והשם יתברך שומר ומציל. אבל כאשר האדם סומך על חכמתו ודקדוקיו, ולא מבקש סייעתא דשמיא, על פי רוב נכשלים רחמנא ליצולן.

מאמרי ההודאה [בראש ד"ב ויקרא] עמ' יב

עבדים היינו לפרעה במצרים.

משבחים אנו להשי"ת שהוציא אותנו ביד חזקה וכו', דבזה נעשה כן גם לעתיד לבוא, דיציאת מצרים היא שורש לכל הגאולות העתידיות. והקב"ה יוציא אותנו אפילו שאין אנו רוצים ואין לנו זכויות לצאת לחירות מהצר הרע וכו'. ובלי עזרת השי"ת גם אם היינו יוצאים לא היינו יוצאים בשום אופן ממצרים, "ואפילו כולנו חכמים ונבונים" לצאת מן הרע, לא היינו יכולים. וכמו שידוע מאריסטו שהרמב"ם כותב עליו הפלגות גדולות ואף על פי כן נכשל בחמורות שבחמורות, וכששאלו אותו איה חכמתך השיב שעכשיו הוא אינו אריסטו, היינו שהיה רק בחכמה, ובתבונה הבין שזה מכוער אבל לא יכל לשנות את טבעו הרע, שזה אפשר רק בכח יציאת מצרים.

מכתב יד

שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו, והקדוש ברוך הוא מצילנו מידם.

כמו שאנו אומרים בהגדה של פסח: "שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו,

ידוע ידעתם מכך, למה זה לא הודעתני רק עתה, ולא מתחילת הפסח. השנית, מדוע אירע לי כזאת. והשלישית, כיצד אירע הדבר.

השיב לו הרה"ק ואמר לו: אענה לך על כל הג' הקושיות. מה שלא הגדתך עד עתה, כי לא ראיתך: כלום סבור אתה שאני רואה את כל המים שבעיר לידע מה נעשה שם בדיוק. אלא משבאת וראיתך, היה לי סייעתא דשמיא לראות.

ומה שאתה שואל מפני מה מגיע לך כזאת, אחר כל החומרות שעשית. הוא לפי שלא בקשת מהשם יתברך שישמרך ויצילך ממשוהו חמץ. כי בדרך כלל כל איש ישראל, שאינו מרבה בחומרות כמוך - הוא חושש, ומבקש מהשם יתברך: 'ריבוננו של עולם שמרני והצילני ממשוהו חמץ'. ולכן יש להם סייעתא דשמיא להנצל ממשוהו חמץ וכו', שהרי בלי עזרה וסיוע מהשם יתברך אי אפשר להנצל ממשוהו חמץ, כידוע מהסה"ק. אבל אתה החזקת בעשיית כל אופני החומרות, ממילא סמכת על כך, שבודאי יהיה זה שמור בטוב, וכלפי מעלה לא הסתכלת. וכאשר אינך מסתכל כלפי מעלה אירע כזאת. יותר רצון השם יתברך הוא בפחות חומרות, רק שתסתכל כלפי מעלה - ותהיה מצפה אליו.

ומה שאתה שואלני כיצד אירע הדבר, הוא על ידי שהגויים ידעו שכל בני העיר אין מחמירים כמוך, ומתוך כעסם עליך, אמרו להכשילך בערמה, שיעשו הכל כרצונך, רק קודם סגירת הכלים הכניסו החמץ בתוכו. ע"כ המעשה.

כ, זו בושה, לבלתי תחטאו מלמד שהבושה מביאה לידי יראת חטא. מיכן אמרו: סימן יפה באדם שהוא ביישן. אחרים אומרים: כל אדם המתבייש לא במהרה הוא חוטא, ומי שאין לו בושת פנים בידוע שלא עמדו אבותיו על הר סיני". ע"כ. וכן מצינו עוד כיוצא בזה בדברי חז"ל.

והלשון "שלא עמדו אבותיו על הר סיני", היינו, שאין לו סגולות בני ישראל מה שקבלו במעמד קבלת התורה בהר סיני. ואפשר שזה היה אפילו בלא מתן תורה, אלא לפני-מתן תורה, דצריך הסגולות הללו לקבל תורתנו הקדושה.

בזה אפשר לפרש מה שאומרים בהגדה של פסח: "אילו קרבנו לפני הר סיני ולא נתן לנו התורה דיינו". וכבר מתקשים מה מעלה אם קרבנו לפני הר סיני ולא נתן לנו התורה. ולפי מה שאמרנו מבואר היטב, ששם נעשו לעם אחר וקבלו בעומדם לפני הר סיני המעלות המיוחדות של עם סגולה. וזה מדוקדק בלשון חז"ל שאמרו במי שאין בו בושה, ועוד כיוצא בזה: "בידעו שלא עמדו אבותיו על הר סיני", ולא אמרו בידוע שלא קבל את תורתנו הקדושה.

מאמר ישועות אברהם עמ' תז

אילו קרבנו לפני הר סיני ולא נתן לנו התורה דיינו.

לפיכך אין לסודות התורה הכח כמו תורה שבעל פה, מאחר שזו השיגו מעצמם קודם קבלת התורה. וכמו שפירשו בספרים הקדושים המאמר הנ"ל בהגדה: "ואילו קרבנו לפני הר סיני ולא נתן לנו התורה

והקדוש ברוך הוא מצילנו מידם". וכבר הקשו בזה,

שהרי אין רואים זאת ממש בכל דור שכל אומות העולם עומדים עלינו לכלותינו ח"ו. ועל דרך משל: בשואה האחרונה, כאשר הנאצים ימ"ש עמדו עלינו לכלותינו רחמנא ליצלן, ואליהם נלוו שאר עממין שונאי ישראל לסייע בידיהם - ובכל זאת היו מדינות שלא הצרו לבני ישראל, כמו אמריקא וכו'.

וראיתי בספרים הקדושים שכתבו לתרץ בזה: דאף זה אינו אלא מחמת שהקדוש ברוך הוא מצילנו מידם. דבאמת כולם שונאי ישראל המה, בגלוי או בסתר, וכולם עומדים עלינו לכלותינו. והא גופא שיש ביניהם שאין עומדים עלינו לכלותינו - גם זה אינו אלא מחמת ש'הקדוש ברוך הוא מצילנו מידם', על ידי שמהפך לבם הרע, האכזר והרצחני, לטוב על בני ישראל. וזו גופא ההצלה מה שהקדוש ברוך הוא מצילנו מידם, על ידי שמטה לבכם לטובה על ישראל. ודו"ק היטב בזה, כי הם דברים עמוקים הנראים בחוש למביני מדע.

תחית המתים עמ' קנג

מי שאין לו בושת פנים בידוע שלא עמדו אבותיו על הר סיני - היינו סגולות ישראל שקבלו בהר סיני

אילו קרבנו לפני הר סיני ולא נתן לנו התורה דיינו.

מצינו בדברי חז"ל שנתנו סימנים בכמה ענינים אם עמדו רגלי אבותיו על הר סיני, כגון מדת הבושה שאמרו בגמרא נדרים [כ.]. "תניא, בעבור תהיה יראתו על פניכם [שמות

הברזל של מצרים. שבודאי אין המכוון שלא יכול לברוח במציאות, כאשר ראינו בדור אחרון בשליטת הקומוניזם הידוע לשמצה, כאשר ירד מסך הברזל על שערי רוסיה. שעם כל סגירת שעריהם ללא אפשרות יציאה משם, מכל מקום ברחו והתחמקו הרבה מאחינו בני ישראל מתחת ידם העריצה של מלכות הרשעה.

אלא המכוון בזה, שאף אם ברח ויצא העבד ממצרים לא היה יכול לנתק עצמו כי אם משעבוד הגוף, אבל נפשו נשארה בהשפעת עבדות מצרים, שהשפעתם ותרבותם ודעותיהם הלכו מסוף העולם ועד סופו, והיה בבלתי אפשרי להשתחרר לגמרי מכבלי זה העול של התפשטות דעותיהם וטומאתם הנוראה, שהרי מצרים היתה 'ערות הארץ' [בראשית מב ט].

ובכך היתה עיקר יציאת מצרים, לא רק יציאת הגוף מאותו המקום ומעבודותו הפיזית, אלא בעיקר יציאת וחירות הנפש משפלותה הנוראה והזוהמה והחלאה שנדבק בהם שם בחוזק.

כח תשובת ישראל פ"ז

רְבִי יְהוֹדָה הֵיךְ נוֹתֵן בָּהֶם סְמִינִים.

עניין הסימנים שנתן רבי יהודה למכות, הוא שידעו כל מדינה שמצירה לבני ישראל, שיהיה להם גם כן מכות מצרים, אלא שאין רואים זאת בגלוי, אלא רק בסימנים. ועל פי רוב כל המדינות שהיה לבני ישראל שם יסורים וכו' וגירשו אותם, ירדו לגמרי מגדולתם, מכיון בני ישראל המה שורש הברכות.

מכתב יד

דיינו", והכוונה שאז, כשעמדו לפני הר סיני, נזדככו כמו אבותינו הקדושים, ומעצמם ידעו התורה. ובחינה זו היתה קבלת סודות התורה כשקרבנו לפני הר סיני, כמבואר בספר המכתם הנ"ל.

מאורות הארז"ל עמ' י

אילו נתן לנו את השבת ולא נתן את התורה דיינו.

הרי רואים מזה כמה גדול כח השבת קודש, שבכח השבת - שנגנזו בה כל התורה הקדושה, וגם כל עניני בית המקדש - לתקן את בני ישראל, אפילו חלילה בלי התורה הקדושה. וקל וחומר כשנתן לנו את התורה. ואפילו אם אינם מקיימים את התורה הקדושה מכובד הגלות ולחץ היצר הרע - הנה כשבאה שבת באה מנוחה, ובאם נשמור השבת כהלכתו, נוכל לבוא לתיקון השלם.

וזה שרמזו חז"ל [שבת קיט] "אלמלי משמרין ישראל השבתות מיד נגאלין". הרי שבכח השבת קודש לגאול את בני ישראל מהגלות בכלל. ואם כן בודאי בכח השבת קודש לגאול אותנו מהגלות הפרטי, ומלחץ היצר הרע, ולהסיר מאתנו כל הפגמים וזוהמת עולם הזה.

שבת מעין עוה"ב עמ' פב

עיקר נס יציאת מצרים על חירות הנפש הרי אנו ובנינו ובני בנינו משועבדים היינו לפרעה במצרים.

וכענין שפירשתי באשר אמרו חכמינו ז"ל שאפילו עבד אינו יכול לברוח מכור

תורת רבויה"ק

שֶׁבָּקַל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין חֶמֶץ וּמִצָּה, הַלְיָלָה הַזֶּה כָּלוּ מִצָּה.

ביאר מרן הדברי בינה זי"ע את ענין החמץ ומצה, שרמז יש בזה: כי צריך האדם לידע ולהכיר באמת, שהקדוש ברוך הוא הוא הזן והמפרנס לכל הנמצאים, והכל הוא כוחו יתברך לבדו, ואין להאדם שום חלק בו. וזה באמת החילוק שבין חמץ למצה, כי החמץ הוא על ידי פעולות האדם, שנותן בה שאור כדי להגדיל את העיסה, ועל ידי זה היא נחמצת. אבל המצה אין בה שום פעולת אדם כלל, כי אם כמות שהיא ואינה נחמצת. (פר' בא עמ' נט)

לְמַעַן תִּזְכֹּר אֶת יוֹם צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ. (דברים טז ג)

מפרש רבינו החלקת יהושע זי"ע את דבריהם ז"ל: "מזכירין יציאת מצרים בלילות", כי מצרים רומזת לגלות הנפש בידי היצר - מיסוד דברי בעל ה"תניא" זי"ע - וכשרוצים לצאת מהחשכות, הרי העצה לכך היא: "למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חיך", "שאף בימי חיך הפרטיים, אתה צריך להשתדל שתצא מארץ מצרים - לצאת מרשות היצר, ואז הזכירה בבוקר יגרור את כל המעשים של כל היום לטוב, וכן הזכירה בערב, כי כפי שיוצא מרע, כך לעומת זאת יוכל לקבל עליו עול מלכותו יתברך". (מאמר חמישי, הקדמה להגד"ש דברי בינה)

וַיִּרְעוּ אוֹתָנוּ הַמִּצְרַיִם וַיַּעֲנוּנוּ וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבֹדָה קָשָׁה.

פירש מרן התולדות אדם זי"ע בביאור זה, כי המצרים מלבד מה ששיעבדו את עם ישראל בפרך, הרי בנוסף לכך הם גם נתנו לו להם הרגשה של אנשים רעים, "וירעו אותנו המצרים" - המצרים עשו אותנו אנשים רעים וחטאים "ויענונו".

כאשר נכנס מחבר ספר על שואת יהדות אירופה אל כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א לקבל את הסכמתו, אמר לו מרן שליט"א את מאמר מרן התולדות אדם דלעיל, בהוסיפו כי כן נהגו עמנו הנאצים ימ"ש, "וירעו אותנו" עשו אותנו רעים. וזה עינוי והשפלה נוראה לעם הנבחר.

מסירות נפשו של החלקת יהושע בימי הפסח בגולת בוכרה

על גודל מסירות נפשו בגולת בוכרה, ניתן להבין מתוך תיאור קורע לב של אחד מהבנים, שמספר שהלך להביא את המצות לפני פסח, ומגודל הרעב לא היה ביכלתו להתאפק, ואכל מעט מהמצות כדי להשקיט את הרעבון הנורא שהיה שרוי בו, ומשום כך היה להם מחסור של מצות בימים האחרונים של פסח, ובאותו עת שכב רבינו על מטת חליו במחלת הטיפוס רח"ל, וביום שביעי של פסח התחנן בפניהם רבינו זי"ע ממטת חליו שיתאמצו להתאפק עוד יום מלאכול חמץ ח"ו, כפי הנשמע מתוך התיאור הרי שהמצב היה נורא ואיום, והיה בגדר פיקוח נפש, אך רבינו זי"ע התאזר במסירות נפש ולא הכניס לפיו מאומה עד סיומם של ימי הפסח, ומגודל חולשתו הובהל לאחר החג לביה"ח שם היה רתוק למיטתו עד חג השבועות. (אור עולם, מהרב הקדוש מביאלא עמ'

אל תאכלו ממנו נא .. כי אם צלי אש. (שמות יב ט)

בקרבת פסח נאמר כי אכילתו היא לא בבישול כי אם צלי אש. ביאור בזה בדרך רמז מרן החלקת יהושע זי"ע, כי יש כאן רמז לעבודת התפילה, תיקון על עבירות והתקרבות להשי"ת "כי אם צלי אש" - צלותא בחמימות, וגם 'ראשו' מוחו ועסקו בתורה, זהו תיקון 'על כרעיו' על החטא הידוע.

רבה של העיר ביאלא בחלק מתקופת מרן הדברי בינה זי"ע, היה הצדיק הגה"ק רבי שמואל לייב ז'ק זצ"ל, שעצמו היה נכד מרן הרה"ק מלענטשנא, ומחסידי מרן התולדות אדם והדברי בינה. הרה"ח ר' לייבל פרידמן ע"ה שעוד הכירו, סיפר מעשה אחד שממנו למד על מסירותו המופלאה של רבי שמואל לייב למען כלל ישראל:

בתקופה שבוין שתי מלחמות העולם חנה בביאלא, שהייתה עיר מחוז, גדוד צבא גדול. הימים היו תקופת ניסן, והחיילים היו אמורים לשהות במקום עד לאחר הפסח.

העסקנים לקחו בחשבון שבוודאי יש ביניהם גם חיילים יהודים, ויצרו עמם קשר כדי לברר אם ירצו שיספקו בעבורם מזון כשר לפסח. החיילים, שלא היו שומרי מצוות, אמרו שאם האוכל טעים, הם מוכנים לאכול...

קשה היה להשיג כמות גדולה של מצות שתשביע את כל החיילים, ועל כן נכנסו העסקנים לרבי שמואל לייב ז'ק. כדי לשאול את פיו אם מקרה זה נחשב שעת הדחק, ואפשר להקל ולספק לחיילים קטניות.

רבי שמואל לייב זצ"ל פסק להם שאכן כן. אולם בשעה שעמדו העסקנים לצאת, הוסיף ואמר להם: 'אל תחשבו שהם יאכלו את הבעבאלאך (קטניות), ואנחנו נאכל את הקניידלאך, אלא אנחנו נאכל את הבעבאלעך, והם יאכלו את הקניידלאך'. במילים אלו רצה לזרזם שידאגו כראוי לחיילים יהודים אלו למזון מהודר לפסח, ואולי גם הייתה בכך רמיזה לאותם עסקנים, שלא יחשבו שהדבר דין אחר יש להם ולחיילים היהודים המשרתים בצבא הפולני. (ארי שבחבורה עמ' 149)

וְהָיָה כִּי יִשְׁאַלְךָ בְּנֶךְ בְּיָמֵי אֵלֶיךָ לֵאמֹר מַה זֶה. (שמות יב טז)

אין 'והיה' אלא לשון שמחה - שזה עצמו מעורר שמחה גדולה, מה ששואל הבן ומברר, כי ברצונו לדעת את דרכי התורה והיראה. (מרן החלקת יהושע זי"ע)

מרור. כורך. שלחן עורך.

וביאר בזה מרן הדברי בינה זי"ע כי יש כאן רמז לאדם: 'מרור' - גם כאשר רואה לפניו מרירות וחשכות, חס וחלילה. אזי 'כורך' - 'אמין באמונה שלימה כי כרוך ומוסתר בו דווקא חסדי ה', ובזכות אמונה זו זוכים ל - 'שלחן עורך'. שיערוך השם יתברך לפניו שלחן מלא ברכת ה' לעמו.

*** **

יישר כח גדול להרה"ח שליט"א ששלח לנו ליקוטים לזכות בהם את הרבים

אנו זקוקים לתרומות להמשך הפעילות וההפצה

היודע על מאמרים וליקוטים על סדר הפרשיות והמועדים נודה לו אם ימציאם לנו

המעוניין לקבל את הגליון כל שבוע בפקס יתקשר ל: 05832-20675 ובמייל ישלח ל: bd4376@gmail.com

א כשרין פריילכן פסח